Dlaczego Powiat Białogardzki musi zwrócić pieniądze - szczegóły

Na podstawie protokołów pokontrolnych Urzędu Kontroli Skarbowej z 2012 roku Minister Finansów wydał decyzje o zwrocie przez Powiat Białogardzki nienależnie uzyskanej kwoty subwencji oświatowej za lata 2009, 2010 i 2011. Było to pokłosie przeprowadzonych przez UKS kontroli w całym kraju w zakresie szkolnictwa specjalnego. W wyniku tych kontroli Ministerstwo Finansów wydało decyzje zwrotu części subwencji oświatowej ponad dziewięćdziesięciu powiatom. W szczególności dotyczyło to samorządów, które prowadzą młodzieżowe ośrodki wychowawcze lub udzielają dotacji niepublicznym ośrodkom szkolno-wychowawczym.

Subwencja oświatowa obliczana jest na podstawie danych wykazywanych przez szkoły i placówki w Systemie Informacji Oświatowej na dzień 30 września roku poprzedzającego rok, na który została obliczona subwencja.

Według UKS powiat białogardzki pobrał nienależną subwencję oświatową z tytułu wykazania gotowości Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego na przyjęcie skierowanych a niedoprowadzonych nieletnich , dla uczniów w Zespole Szkół Specjalnych, którzy nie mieli w danym momencie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz na nieodpowiednie zakwalifikowanie rodzaju niepełnosprawności w stosunku do wychowanków niepublicznego Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Droga".

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy

UKS uznał za nieprawidłowe wykazywanie na dzień 30 września wychowanków, którzy mieli skierowanie do tego ośrodka na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego a fizycznie w nim nie przebywali.

Aby to wyjaśnić należy przedstawić system kierowania do MOW:

1. Sąd decyduje o konieczności umieszczenia młodocianego niedostosowanego społecznie w MOW;
2. Decyzja sądu trafia do centralnego ośrodka zajmującego się kierowaniami do poszczególnych MOW;
3. Informacja o skierowaniu trafia do MOW;
4. W ciągu trzech miesięcy młodociany ma być doprowadzony do ośrodka przez rodziców a często doprowadzany jest przez policję;
5. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy młodociany nie zostanie doprowadzony do MOW, to skierowanie wygasa.

Młodociany traktowany był jako wychowanek od momentu skierowania. Funkcjonowanie placówki było przewidziane na liczbę przebywających i skierowanych , gdyż

MOWy to placówki edukacyjne i mają swoje wymogi w tym także obowiązek zatrudnienia kadry pedagogicznej na podstawie Karty Nauczyciela. To oznacza, że MOW ponosi koszty i zatrudnia pracowników zgodnie z przepisami na liczbę przygotowanych w ośrodku miejsc.

Samorządy w tym także Powiat Białogardzki, wykazywały wychowanków znajdujących się w ośrodku i tych, którzy na dzień 30 września mieli skierowanie do ośrodka a fizycznie nie byli w danym dniu obecni. Taki sposób postępowania był też zgodny ze stanowiskiem jakie wówczas prezentowało Ministerstwo Edukacji Narodowej .

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego są wydawane na dany etap kształcenia przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i stanowią one dokument urzędowy decydujący o sposobie kształcenia danego ucznia, który prawnie wiąże placówkę oświatową co do wyboru formy i miejsca kształcenia. Stanowi też podstawę do wykazywania liczby uczniów niepełnosprawnych w SIO, co wpływa w zależności od rodzaju niepełnosprawności na wysokość subwencji oświatowej.

UKS w wyniku kontroli podważył orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane przez zespoły orzekające przy poradni pedagogiczno-psychologicznej.

Większość podważonych orzeczeń dotyczyła niepublicznego Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Droga" i w bardzo małej liczbie Zespołu Szkół Specjalnych w Białogardzie.

Efektem kontroli UKS były decyzje Ministerstwa Finansów o zwrocie nienależnej pobranej subwencji. Powiat Białogardzki postanowił odwołać się od decyzji Ministerstwa Finansów na drodze sądowej. W dniu 15 lutego 2018 roku Naczelny Sąd Administracyjny odrzucił skargę kasacyjną Powiatu Białogardzkiego w sprawie zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty subwencji oświatowej za lata 2009 i 2010.

Obecnie Powiat Białogardzki zabiega o rozłożenie na raty zwrotu subwencji za lata 2009 i 2010.

W związku z tym, że kwota 785.052 zł jaką musi zwrócić Powiat stanowi dotacja przekazana niepublicznemu OREW „Droga", Powiat Białogardzki wydał decyzję o zwrocie tej dotacji przez niepubliczny ośrodek. Jednak OREW odwołał się od decyzji Powiatu do Samorządowego Kolegium Odwoławczego i decyzja ta została uchylona.

Powiat musi zwrócić nadmiernie pobraną subwencję oświatową jednocześnie nie może odzyskać przekazanej niepublicznemu ośrodkowi dotacji.

Powiat stoi na stanowisku, że w tamtym stanie prawnym z uwzględnieniem stanowiska Ministerstwa Edukacji dane wykazywane w SIO były prawidłowe a UKS przeprowadzając

kontrolę nie uwzględnił tego. Jednocześnie decyzje sądów są skrajnie odmienne. Niepubliczny ośrodek nie musi zwracać dotacji, ponieważ środki zostały wykorzystane na potrzeby dzieci niepełnosprawnych. Jednocześnie Powiat Białogardzki w całości wykorzystuje subwencję oświatową na szkoły publiczne, niepubliczne i ośrodek wychowawczy, ale taki argument w ogóle nie był brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o zwrocie nadmiernie pobranej subwencji.

Rok	Kwota subwencji	Wydatki Powiatu Białogardzkiego na oświatę
2009	16 448 345,00 zł	16 820 739,16 zł
2010	17 731 844,00 zł	21 592 041,00 zł
2011	18 292 142,00 zł	21 489 048,94 zł